

Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Кафедра гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Олена АЛЕКСАНДРОВА

« 23 » вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ»**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий)

Спеціальності: В 1 Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво,
В 6 Перформативні мистецтва

Освітньо-наукові програми: Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво,
Перформативні мистецтва

Освітньо-творчі програми: Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво,
Перформативні мистецтва

Київ – 2025

Розробник:

Оніщенко Олена Ігорівна, професор, доктор філософських наук, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

Викладач:

Оніщенко Олена Ігорівна, професор, доктор філософських наук, завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

РПНД розглянуто і затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол від 16.09.2025 № 2

Завідувач кафедри _____ Олена ОНИЩЕНКО
(підпис)

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

Кандидат мистецтвознавства,

ст. викладач кафедри продюсерства

аудіовізуального мистецтва та виробництва

16.09.2025

(підпис) Людмила НОВІКОВА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Аудіовізуальне мистецтво та медіавиробництво

Доцент, кандидат мистецтвознавства,

доцент кафедри режисури та драматургії кіно і телебачення

23.09.2025

(підпис) Сергій МАРЧЕНКО

РПНД погоджено з гарантом освітньо-наукової програми

Перформативні мистецтва

Професор, доктор мистецтвознавства,

професор кафедри театрознавства

18.09.2025

(підпис) Майя РЖЕВСЬКА

РПНД погоджено з гарантом освітньо-творчої програми

Перформативні мистецтва

Професор, заслужений діяч мистецтв України,

професор кафедри мистецтва театру ляльок

21.09.2025

(підпис) Руслан НЕУПОКОЄВ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

на 20__/20__ н.р.,

Завідувач кафедри _____ (_____), протокол від _____.20__ № ____
(підпис) (ПІ)

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Концептуальний простір мистецтвознавчих досліджень» розроблена відповідно до Положення про навчально-методичний комплекс освітніх компонентів у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, затверджене рішенням Вченої ради від 28 травня 2024 р., протокол № 6 (введено в дію наказом від 28.05.2024 № 97-Д).

Найменування показників	Форма навчання
	денна
Характеристика навчальної дисципліни	Обов'язкова
Курс (рік навчання)	I
Семестр	1
Кількість кредитів	3
Загальний обсяг годин	90
Розподіл годин за видами аудиторних занять та самостійної роботи	лекційні
	14
	семінарські
	10
	самостійна робота
	66
Вид підсумкового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Концептуальний простір мистецтвознавчих досліджень» є аналіз мистецтвознавчих орієнтирів в контексті міждисциплінарного підходу, який є одним із засадничих у сучасній гуманістиці і реалізується у форматі взаємодії мистецтвознавства з філософією, естетикою, культурологією, етикою, психологією, що сприятиме цілісному осмисленню культуротворчих процесів сьогодення. Завданням навчальної дисципліни також передбачено акцентуацію на потенціалі теоретико-практичного паритету та біографічному методі.

Предмет навчальної дисципліни – дослідницькі інтенції мистецтвознавчого дискурсу.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглиблення знань шляхом опанування понятійно-категоріального апарату мистецтвознавства та сучасних тенденцій в мистецтвознавчій проблематиці;
- опанування специфікою концептуальних перетинів філософії та мистецтвознавства, етики, естетики та мистецтвознавства, культурології та мистецтвознавства, психології та мистецтвознавства;
- опанування стратегії дослідження сучасних мистецьких практик;
- формування практичних навичок використання біографічного та інших методів у власних дослідженнях;
- вміння інтегрувати набуті загальні знання в індивідуальну практику підготовки дисертаційного дослідження / творчого мистецького проєкту.

Очікувані програмні результати навчання:

Знати філософські аспекти пізнання закономірностей художньої творчості, стратегії її дослідження, основні тенденції загальних мистецьких процесів у історичній динаміці розвитку.

Знати історію й теорію аудіовізуального мистецтва та перформативних мистецтв – наукових галузей, за якими здійснюються авторські наукові дослідження та реалізуються творчі мистецькі проєкти; усвідомлювати місце результатів власного наукового дослідження та творчого проєкту в науковому та мистецькому дискурсі.

Вміти ефективно використовувати сучасну методологію наукового пізнання та новітні методи наукових досліджень, застосовувати наукову мистецтвознавчу термінологію в сфері аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва і у сфері перформативних мистецтв.

Вміти аналізувати й оцінювати культуротворчі здобутки в історичному контексті, здійснювати аргументований критичний аналіз творів мистецтва, орієнтуватися у напрямках та концепціях сучасного мистецтвознавства, а саме у розвитку аудіовізуального мистецтва та медіавиробництва та в розвитку перформативних мистецтв, розуміти та осмислювати тенденції сучасного культуротворення.

Очікувані результати навчання (РН) за дисципліною:

Знати про органічність входження мистецтвознавства у гуманітарний простір сьогодення та його міждисциплінарний контекст.

Знати про потенціал теоретико-практичного паритету у царині мистецтвознавства та про можливості кооптації у його площину потенціалу біографічного методу.

Знати визначні авторські мистецтвознавчі студії, що вплинули на поступ європейської гуманістики.

Вміти досліджувати специфіку функціонування мистецтвознавства у сучасному гуманітарному просторі та обґрунтовувати входження мистецтвознавства у гуманітарний контекст.

Вміти застосовувати біографічний метод у власних наукових розвідках та творчих мистецьких проєктах.

Вміти аналізувати авторські мистецтвознавчі студії, що дістали резонансу у просторі європейського гуманітарного знання та характеризувати сутнісні ознаки теоретико-практичного паритету у просторі мистецтвознавства.

Вміти працювати з бібліографією, концептуалізувати відпрацьований матеріал та презентувати його у форматі наукової статті, у дискусіях, на семінарських заняттях, виступах на круглих столах, наукових конференціях та ін.

Застосовувати знання, набуті у процесі вивчення дисципліни «Концептуальний простір мистецтвознавчих досліджень» у площині проблеми, що є предметом дисертаційної роботи / творчого мистецького проєкту.

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення: персональний комп'ютер чи ноутбук з доступом до мережі Інтернет, обліковий запис Google, Microsoft Office.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Розподіл годин між видами робіт						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	індивідуальні	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Мистецтвознавчий дискурс у полі сучасного гуманітарного знання. Філософія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів	16	2	2				12
Тема 2. Естетика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів. Етика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів	14	2					12
Тема 3. Психологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів. Культурологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів	14	2					12
Тема 4. Мистецтвознавчі студії Е. Гомбріха у контексті метамодерністського дискурсу	12	2	2				8
Тема 5. «Іконологічний метод» Е. Панофські: досвід «відкритої інтерпретації»	10	2	2				6
Тема 6. Релятивістська методологія Н. Бурріо у просторі сучасних мистецьких практик	10	2	2				6
Тема 7. Теоретичні орієнтири сучасного українського мистецтвознавства	14	2	2				10
УСЬОГО	90	14	10				66

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мистецтвознавчий дискурс у полі сучасного гуманітарного знання. Філософія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

Міждисциплінарний підхід як ознака «гуманітарного сьогодення». Мистецтвознавство у контексті «теоретичного перехрестя» гуманітарних наук. Реалізація теоретико-практичного паритету в мистецтвознавчих дослідженнях. Потенціал біографічного методу на теренах мистецтвознавства.

Філософія мистецтва» Ф.В. Шеллінга і «Філософія мистецтва» І. Тена та їх засадні положення. Трансформація філософських ідей у простір мистецтвознавчої проблематики. Біографічний метод у філософському

дискурсі.

Основні поняття, ключові слова: мистецтвознавство, дискурс, гуманістика, проблемне поле, теоретико-практичний паритет, біографічний метод, філософія, мистецтво, концептуальний простір.

Рекомендована література:

1. Ареф'єва А. Ю. Постадеквація сценічного синтезу в творчості українських художників ХХ століття // *Культура в контексті практичних форм буття людини : колективна монографія*. – Ніжин, 2022. – С. 353 – 366.
2. Бровко М. М. Мистецтво: філософсько-культурологічні виміри : монографія. – К. : Вид. Центр КНЛУ, 2008. – С. 237.
3. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас і новий український театр: від «модернізму» до «фантастичного реалізму» / Н. Корнієнко // *Український театр ХХ століття*. – К. : ЛДЛ, 2003. – С. 101-167.
4. Кохан Т. Г. Кінематограф у контексті культурного простору ХХ століття : монографія – К. : Ін-т культурології. НАМ України, 2017. – С. 304.
5. Менжулін В. І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні : монографія. – К. : НаУКМА, 2010. – С. 455.
6. Мусієнко О. С. Теоретичні концепти кіно в естетиці Жіля Дельоза. Образ рух і образ час / О. С. Мусієнко // *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого*. – 2022. – Вип. 31. – С. 61-72.
7. Оніщенко О. І. Інтуїтивізм Анрі Бергсона як каталізатор інтерпретаційних процесів / Олена Ігорівна Оніщенко // *Українські культурологічні студії*. – 2020. – Вип. 1. – С. 32-36.
8. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання : монографія. – К. : Вища школа, 2001. – С. 179.
9. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія / Катерина Станіславська. – К. : НАКККіМ, 2012. – С. 453.
10. Федоренко М. О. Модерн і його різновиди // *Культура в контексті практичних форм буття людини : колективна монографія*. – Ніжин : ФОП Лисенко М. М., 2022. – С. 237–244.

Тема 2. Естетика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів. Етика та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

Естетика як метатеорія мистецтва і художньої творчості. Принцип теоретико-практичного паритету і його реалізація в мистецтвознавчих розвідках. «Біографічний метод» Ш.О. Сен-Бьова в естетико-мистецтвознавчому дискурсі. Феномен «моральних провокацій» у художній творчості. Праця Ж. Марітена «Відповідальність митця» і її міждисциплінарний потенціал. «Професійна етика митця» у царині етико-мистецтвознавчої проблематики.

Основні поняття, ключові слова: естетика, мистецтвознавство, метатеорія, естетико-мистецтвознавчий дискурс, етика, мистецтвознавство, моральні провокації, відповідальність митця, професійна етика митця.

Рекомендована література:

1. Бергсон А. Сміх : нарис про значення комічного / Анрі Бергсон ; пер. Є. Єременко. – К. : [б.в.], 1994. – С. 165.
2. Вернудіна І. В. Естетико-психологічний дискурс в Україні на межі XIX-XX ст.: монографія / Ірина Володимирівна Вернудіна. – К. : Атіка, 2011. – С. 492.
3. Левицька О. І. Професійна етика // Філософський енциклопедичний словник: довідкове видання / О. І. Левицька. – К. : [б.в.], 2002. – С. 531.
4. Малахов В. А. Етика: курс лекцій : навч. посібник / В. А. Малахов. – К. : Либідь, 1996. – С. 304.
5. Оніщенко О. І. Засадні сегменти художньої творчості / Олена Ігорівна Оніщенко // Історія та теорія художньої творчості : навч. посібник. – К. : Видавництво Ліра-К, 2023. – С. 43-55.
6. Оніщенко О. І. Листування як сповідь: моральнісні шукання Ф. Кафки / Олена Ігорівна Оніщенко // Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини XIX – першої половини XX століття : монографія. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017.
7. Оніщенко О. І. Потенціал естетико-художньої пошуковості: культуротворча модель Мішеля Уельбека / Олена Ігорівна Оніщенко // Культурологічна думка : збірн. наук. праць. – № 21. – К., 2022. – С. 34-41.
8. Оніщенко О. І. Самоаналіз митця як теоретична проблема: досвід персоніфікації / Олена Ігорівна Оніщенко // Мистецтвознавство України. – Вип. 5. – К., 2005.
9. Оніщенко О. І. Художня творчість: проект некласичної естетики : монографія / Олена Ігорівна Оніщенко. – К. : Інститу культурології Академії мистецтв України, 2001.
10. Оніщенко О. І. Етичний параметр художньої творчості // Художня творчість у контексті гуманітарного знання : монографія / Олена Ігорівна Оніщенко. – К. : Вища школа, 2001, 180 с. – С.54-63.

Тема 3. Психологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів. Культурологія та мистецтвознавство: специфіка концептуальних перетинів

«Понятійні паралелі» на теренах психології та мистецтвознавства. Психологічний вимір проблеми «митець – творчий процес». Потенціал «позитивної» і «негативної» психології у мистецтвознавчих дослідженнях. «Зони концептуального перехрестя» мистецтвознавства і культурології. Поняття «транскультурне» у просторі мистецтвознавчої проблематики. Активізація теоретико-практичного паритету та біографічного методу у царині мистецтвознавства.

Основні поняття, ключові слова: психологія, мистецтвознавство, понятійні паралелі, позитивна психологія, «негативна психологія, культурологія, мистецтвознавство, концептуальне перехрестя, транскультурне.

Рекомендована література:

1. Бaley С. З психології творчості Шевченка / Степан Бaley. Твори: в 5 т. – Львів-Одеса : Cogito, 2002. – Т.1. – С. 487.

2. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навч. посібник. – К. : Либідь, 2002. – С. 255.
3. Мазепа В. І. Культуроцентризм світогляду Івана Франка : монографія. – К. : Видавець ПАРАПАН, 2004. – С. 232.
4. Оніщенко О. І. Авторська інтерпретація концепції «виродження»: проєкт «анти-Нордау» / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 33. – К., 2023. – С. 152-160.
5. Оніщенко О. І. Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини XIX – першої половини XX століття : монографія / Олена Ігорівна Оніщенко. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – С. 268.
6. Оніщенко О. І. Проблема художньої творчості у дослідницькому просторі сучасної культурології / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 31. – К., 2022. – С.126-133.
7. Павличко С. Д. Психоаналітичний дискурс як компонент української модерності // Дискурс модернізму в українській літературі (2-ге вид.) : монографія / Соломія Дмитрівна Павличко. – К. : Либідь, 1999.
8. Поліщук О. П. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс : монографія / Олена Поліщук. – К. : Видавництво ПАРАПАН, 2007. – С. 208.
9. Роменець В. А. Творчий процес // Роменець В. А. Психологія творчості : монографія. – К. : Либідь, 2001. – 288 с.
10. Франко І. Із секретів поетичної творчості / Іван Франко. Збір. тв. : в 50 т. – К. : Наукова думка, 1981. – Т.31. – С. 594.
11. Холодинська С. М. Михайль Семенко : культуротворчі пошуки на теренах українського футуризму : монографія. – К. : Видавництво Ліра-К, 2018. – С. 292.

Тема 4. Мистецтвознавчі студії Е. Гомбріха у контексті метамодерністського дискурсу.

Міждисциплінарна спрямованість мистецтвознавчих досліджень Е. Гомбріха. Проблема психології сприйняття у розвідках дослідника. «Історія мистецтва» як науковий тріумф Е. Гомбріха. Філософсько-естетичне і етико-психологічне підґрунтя теоретичних розвідок Е. Гомбріха. Актуальність ідей Е. Гомбріха у метамодерністському дискурсі.

Основні поняття, ключові слова: психологія сприйняття, етико-психологічний паритет, історичний аспект, метамодернізм.

Рекомендована література:

1. Гомбріх Е. Оповідь про мистецтво. – К. : Видавництво ArtHuss, 2024. – С. 664.
2. Оніщенко О. І. Метамодернізм: теоретична реальність чи «Фігура Філософії» / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 27-28. – К., 2021. – С.137-144.
3. Оніщенко О. І. «Постіронія як структурний елемент комічного: мета-

модерністська модель / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 32. – К., 2023. – С.146-153.

4. Оніщенко О. І. Від «пост» до «мета»модернізму: процес культуротворчих пошуків / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 29. – К., 2021. – С. 60-66.

5. Оніщенко О. І. «Афект – афективний поворот»: заключний етап трансформації «постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм» / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. – Вип. 34. – К., 2024. – С. 208-214.

6. Петрова І. В. Метамодернізм як теоретичний дискурс та культурно-мистецька практика // Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики : колективна монографія. – К. :Видавництво Ліра-К, 2021. 432 с. – С. 46-72.

Тема 5. «Іконологічний метод» Е. Панофські: досвід «відкритої інтерпретації»

«Досліди з іконології» як теоретичний фундамент іконологічного методу. Міждисциплінарне підґрунтя «іконологічного метода»: «за» і «проти». Вплив теоретичних ідей Е. Панофські на концептуальні орієнтири П. Бурдьє.

Основні поняття, ключові слова: міждисциплінарне підґрунтя, іконологічний метод, культурологічний контекст.

Рекомендована література:

1. Оніщенко О. І. Іконологічний метод Е. Панофські: досвід комплексного аналізу // О. І. Оніщенко. Художня творчість: проект неklasичної естетики : монографія / О. І. Оніщенко. – К. : Інститут культурології Академії мистецтв України, 2001. – С. 31-41.

2. Петрова О. «Комедія» Данте Аліг'єрі. Мистецький коментар XIV – XX століть. / О. Петрова ; Італійський ін-т культури в Україні, Товариство Данте Аліг'єрі у Києві. – К. : Факт, 2009. – С. 417.

3. Петрова О. Третє Око. Мистецькі студії : моног. зб. ст. / Ольга Петрова; Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. – К. : Фенікс, 2015. – С. 478.

4. Свідзинський А. Синергетична концепція культури / Анатолій Свідзинський. – Луцьк: [б.в.], 2008. – 695 с.

Тема 6. Релятивістська методологія Н. Бурріо у просторі сучасних мистецьких практик

Міждисциплінарна спрямованість поглядів Н. Бурріо. Засадні принципи праці «Естетика взаємовідносин» і їх розвиток у дослідженні «Форми життя. Сучасне мистецтво та винахід себе». Теоретико-практичний паритет як домінанта орієнтирів Н. Бурріо.

Основні поняття, ключові слова: теоретико-практичний паритет,

художні практики, метод.

Рекомендована література:

1. Сирбу Г. Творчі тандеми у художній культурі другої половини XX – початку XXI століть крізь реляційну методологію Ніколя Бурріо / Георгій Сирбу // Науковий журнал «Fine Art and Culture Studies» (Волинський національний університет імені Лесі Українки). Розділ «Культурологія». – 2024. – Вип. 5. – С. 198-208.
2. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія / Катерина Станіславська. – К. : НАКККіМ, 2012. – С. 453.
3. Тормахова А. Медіа-технології та science-art у контексті сучасних мистецьких практик // Українські культурологічні студії. – Вип. 1(6), 2020. – С. 98-101.
4. Тормахова А. Перформатизм Рауля Ешельмана: концептуалізація соціокультурних практик // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2014. – Вип. 4. – С. 33-42.
5. Чібалашвілі А. Моделі існування художнього синтезу в дискурсі міжвидової мистецької практики XX століття // Культурологічна думка : щорічник наук. праць. – 2012. – Вип. 5. – С. 42-48.

Тема 7. Теоретичні орієнтири сучасного українського мистецтвознавства

Мистецтвознавство України у контексті європейської гуманістики. Домінування міждисциплінарного підходу в українському мистецтвознавчому дискурсі. Потенціал «біографічного методу» в працях українських мистецтвознавців.

Основні поняття, ключові слова: європейський контекст, міждисциплінарність, біографічний метод.

Рекомендована література:

1. Горбачов Д. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти : монографія. – К. : "Тріумф", 2005. – С. 384.
2. Миленька Г. Культуротворчий потенціал теоретичної спадщини Г. Е. Лессінга : монографія. – К. : Освіта України, 2013. – С. 312.
3. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг) : монографія / О. І. Оніщенко. – К. : Ін-т культурології НАМ України, 2011. – С. 271.
4. Оніщенко О. І. «Тандем» як активізатор культуротворення: досвід французької гуманістики другої половини XIX століття / О. І. Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2022. – Вип. 30. – С. 64-70.
5. Станіславська К. Аудіовізуальний контрапункт: спроба класифікації / Катерина Станіславська // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2022. – Вип. 30. – С. 47-54.

5. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: розповідь, лекція, пояснення, бесіда, дискусія.
- наочні методи: ілюстрація, демонстрація, спостереження.
- предметно-цільовий, інформативний, пізнавальний, аналітичний, діалогічний.

6. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання:

Тема	Завдання	Форма подання	Макс. к-сть балів
1	Праці Ф. Ніцше «Народження трагедії з духу музики» та «Людське, занадто людське» і їх кооптація у площину мистецтвознавства	усна доповідь	3
2	Міждисциплінарне підгрунтя праці Е. Гомбріха і Е. Кріса «Принципи карикатури»	есе	3
3	Художня інтерпретація засадних принципів «іконологічного методу» Е. Панофські у романі Є. Прудом «Заповіт Тіціана»	есе	3
4	Кураторські проекти Н. Бурріо у царині сучасного мистецтва	усна доповідь	4
5	Дослідницьке поле сучасного українського мистецтвознавства та його специфіка (на прикладі музикознавчих, театрознавчих та кінознавчих розвідок)	усна доповідь	4
6	Творчий потенціал феномену серендитегі	усна доповідь	3
7	Культурологічний дискурс Ханни Арендт	усна доповідь	3

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Критерії оцінювання	Кількість балів	
	3-бальне завдання	4-бальне завдання
Аспірант демонструє: – широку обізнаність з матеріалом, глибоке занурення у матеріал, презентуючи свою думку; – авторську позицію у процесі реалізації завдань: кооптує свої думки у широкий гуманітарний контекст.	3	4
Аспірант демонструє: – обізнаність з матеріалом, занурення у матеріал, презентуючи власну думку; – самостійну позицію у процесі реалізації завдань.	2	2
Аспірант є персонально мотивованим і транспонує досвід, набутий у процесі освіти, у реалізацію поставлених завдань. Широка обізнаність з проблемою підсилюється творчим	1,5	1,5

підходом		
Недостатня обізнаність з матеріалом, відсутність асоціативного мислення. Формальне ставлення до завдання	1	1
Поверховість у володінні матеріалом. Відсутність творчої ініціативи	0	0

7. Форми проведення контролю та критерії оцінювання

Результати навчальної діяльності здобувачів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Поточний контроль: поточне оцінювання роботи здобувачів впродовж семестру проводиться за допомогою: експрес-опитування, контрольних вправ, творчих завдань.

Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену в усній формі.

Критерії оцінювання при поточному контролі:

Критерії оцінювання	К-сть одиниць	К-сть балів за одиницю	Макс. кількість балів
Присутність на лекційному занятті	7	1	7
Присутність на семінарському занятті	5	1	5
Виступи, участь в обговореннях на семінарських заняттях	5	5	25
Виконання завдань самостійної роботи	5	3	15
	2	4	8
Разом			60

Критерії оцінювання при підсумковому контролі:

Критерії оцінювання екзамену	Кількість балів
Аспірант добре засвоїв програмний матеріал, продемонстрував уміння послідовно, логічно та аргументовано викладати матеріал, аналізувати його та робити порівняльну характеристику різних думок, обстоювати власні погляди на ту чи іншу проблему, робити правильні й достатньо аргументовані висновки та узагальнення. Допускається 1-2 дрібні неточності які не змінюють розуміння проблеми. Виявляє творчі здібності, схильність до самостійної науково-дослідницької роботи.	36-40
Аспірант досить вільно володіє матеріалом в обсязі навчальної програми, вміє послідовно та логічно викладати матеріал, робити, в основному, правильні та аргументовані висновки й узагальнення, але разом з тим, допускає окремі неточності при висвітленні проблеми чи відповідаючи на додаткові питання, що свідчить про недостатньо глибоке засвоєння програмного матеріалу.	21-35
Аспірант повною мірою відтворює програмний матеріал, але зорієнтований на репродуктивне відтворення матеріалу, а не його творче осмислення і засвоєння. Матеріал викладено недостатньо послідовно, логічно та аргументовано, відповіді на додаткові питання – непевні й неточні.	11-20
Аспірант не знає значної частини програмного матеріалу, основного змісту джерел, відповідає на питання непослідовно, нелогічно, без належної аргументації, припускається суттєвих помилок у висновках.	0-10

Орієнтовний перелік питань при підсумковому оцінюванні

1. Сутнісні ознаки сучасних гуманітарних тенденцій.
2. Мистецтвознавство у контексті міждисциплінарного підходу.
3. Потенціал теоретико-практичного паритету у мистецтвознавчих дослідженнях.
4. «Біографічний метод» у полі сучасної гуманістики.
5. «Філософія мистецтва» Ф.В. Шеллінга та її засадні положення.
6. Вплив філософських ідей на мистецтвознавчу проблематику.
7. Естетичний понятійний апарат і його кооптація у площину мистецтвознавства.
8. Теоретико-практичний паритет в естетико-мистецтвознавчих дослідженнях.
9. Розвідка Ж. Марітена «Відповідальність митця»: загальна характеристика.
10. «Професійна етика» митця у контексті міждисциплінарного підходу.
11. Проблемне поле психолого-мистецтвознавчих досліджень.
12. Потенціал біографізму у розвідках психолого-мистецтвознавчого спрямування.
13. Культурологічні орієнтири сучасного мистецтвознавства.
14. Мистецтвознавчі дослідження у культурологічному полі сьогодення.
15. Концептуальний простір Е. Гомбріха: загальна характеристика.
16. Які ідеї Е. Гомбріха суголосні засадним принципам метамодернізму?
17. Охарактеризуйте основні положення «іконологічного методу» Е. Панофські.
18. Чому «іконологічний метод» спричинив дискусії у просторі мистецтвознавства?
19. Міждисциплінарне підґрунтя теоретичних розвідок Н. Бурріо.
20. Проаналізуйте культурно-мистецький проєкт (за власним вибором).
21. Українське мистецтвознавство у контексті європейських гуманітарних тенденцій.
22. Зробіть презентацію українських мистецтвознавчих студій (за власним вибором).
23. Сутнісні ознаки сучасних гуманітарних тенденцій.
24. Мистецтвознавство у контексті міждисциплінарного підходу.
25. Потенціал теоретико-практичного паритету у мистецтвознавчих дослідженнях.
26. «Біографічний метод» у полі сучасної гуманістики.
27. «Філософія мистецтва» Ф.В. Шеллінга та її засадні положення.
28. Вплив філософських ідей на мистецтвознавчу проблематику.
29. Естетичний понятійний апарат і його кооптація у площину мистецтвознавства.
30. Теоретико-практичний паритет в естетико-мистецтвознавчих дослідженнях.
31. Розвідка Ж. Марітена «Відповідальність митця»: загальна

характеристика.

32. «Професійна етика» митця у контексті міждисциплінарного підходу.
33. Проблемне поле психолого-мистецтвознавчих досліджень.
34. Потенціал біографізму у розвідках психолого-мистецтвознавчого спрямування.
35. Культурологічні орієнтири сучасного мистецтвознавства.
36. Мистецтвознавчі дослідження у культурологічному полі сьогодення.
37. Концептуальний простір Е. Гомбріха: загальна характеристика.
38. Які ідеї Е. Гомбріха суголосні засадним принципам метамодернізму?
39. Охарактеризуйте основні положення «іконологічного методу» Е. Панофські.
40. Чому «іконологічний метод» спричинив дискусії у просторі мистецтвознавства?
41. Міждисциплінарне підґрунтя теоретичних розвідок Н. Бурріо.
42. Українське мистецтвознавство у контексті європейських гуманітарних тенденцій.

8. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Розподіл балів за темами і видами робіт								Сума балів
Види робіт	Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	7
Відвідування семінарських занять	1			1	1	1	1	5
Робота на семінарському занятті	5			5	5	5	5	25
Самостійна робота	3	3	3	4	4	3	3	23
Екзамен	-	-	-	-	-	-	-	40
Загальна кількість балів								100

Шкала відповідності оцінок

Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	Рівень компетентності
90 – 100	A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками	Високий (творчий)
82 – 89	B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	Достатній (конструктивно-варіативний)
74 – 81	C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	
64 – 73	D	Задовільно – посередній рівень знань	Середній

		(умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	(репродуктивний)
60 – 63	Е	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	
35 – 59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	Низький (рецептивно-продуктивний)
0 – 34	F	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	

9. Рекомендована література

1. Ареф'єва А.Ю. Постадекватія сценічного синтезу в творчості українських художників ХХ століття // Культура в контексті практичних форм буття людини: колективна монографія. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2022. – С. 353–366.
2. Бaley С. З психології творчості Шевченка / Степан Бaley. Твори: в 5 т. – Львів-Одеса : Cogito, 2002. – Т.1. – С. 487.
3. Бергсон А. Сміх : нарис про значення комічного / Анрі Бергсон ; пер. Є. Єременко. – К. : [б.в.], 1994. – 165 с. - (Серія "Дух і літера").
4. Бровко М. М. Мистецтво: філософсько-культурологічні виміри : монографія. – К. : Вид. Центр КНЛУ, 2008. – 237 с.
5. Вернудіна І. В. Естетико-психологічний дискурс в Україні на межі ХІХ-ХХ ст.: монографія / Ірина Володимирівна Вернудіна. – К. : Атіка, 2011. – 492 с.
6. Горбачов Д. Українські авангардисти як теоретики і публіцисти : монографія. – К. : "Тріумф", 2005. – 384 с.
7. Гомбріх Е. Оповідь про мистецтво. – К. : Видавництво ArtHuss, 2024. – 664 с.
8. Корнієнко Н. М. Лесь Курбас і новий український театр: від «модернізму» до «фантастичного реалізму» / Н. Корнієнко // Український театр ХХ століття. – К. : [б.в.], 2003. – С. 101-167.
9. Кохан Т. Г. Кінематограф у контексті культурного простору ХХ століття : монографія – К. : Інститут культурології НАМ України, 2017. – 304 с.
10. Левицька О. І. Професійна етика // Філософський енциклопедичний словник: довідкове видання / НАН України, Ін-т філософії імені Г. С. Сковороди; [редкол.: В. І. Шинкарук (голова) та ін.]. – Київ: Абрис, 2002. – 744 с. / О. І. Левицька. – С. 531.
11. Левчук Л. Т. Психоаналіз: історія, теорія, мистецька практика: навч. посібник. – К. : Либідь, 2002. – 255 с.
12. Мазепа В. І. Культуроцентризм світогляду Івана Франка : монографія.

– К. : Видавець ПАРАПАН, 2004. – 232 с.

13. Малахов В. А. Етика: курс лекцій : навч. посібник / В. А. Малахов. – К. : Либідь, 1996. – 304 с.

14. Менжулін В. І. Біографічний підхід в історико-філософському пізнанні : монографія. – К. : НаУКМА, 2010. – 455 с.

15. Миленка Г. Культуротворчий потенціал теоретичної спадщини Г. Е. Лессінга : монографія. – К. : Освіта України, 2013. – 312 с.

16. Мусієнко О. С. Теоретичні концепти кіно в естетиці Жіля Дельоза. Образ рух і образ час / О. С. Мусієнко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2022. – Вип. 31. – С. 61-72.

17. Оніщенко О. І. «Тандем» як активізатор культуротворення: досвід французької гуманістики другої половини XIX століття / О. І. Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2022. – Вип. 30. – С. 64-70.

18. Оніщенко О. І. Письменники як дослідники: потенціал теоретичних ідей (О. Уайльд, Т. Манн, А. Франс, І. Франко, С. Цвейг) : монографія / О. І. Оніщенко. – К. : Ін-т культурології НАМ України, 2011. – 271 с.

19. Оніщенко О. І. «Афект – афективний поворот»: заключний етап трансформації «постмодернізм – пост+постмодернізм – метамодернізм» / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого: збірн. наук. праць. – Вип. 34. – К., 2024. – С. 208-214.

20. Оніщенко О. І. «Постіронія як структурний елемент комічного: метамодерністська модель / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 32. – К., 2023. – С.146-153.

21. Оніщенко О. І. Авторська інтерпретація концепції «виродження»: проєкт «анти-Нордау» / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 33. – К., 2023. – С. 152–160.

22. Оніщенко О. І. Від «пост» до «мета»модернізму: процес культуротворчих пошуків / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 29. – К., 2021. – С. 60-66.

23. Оніщенко О. І. Засадні сегменти художньої творчості / Олена Ігорівна Оніщенко // Історія та теорія художньої творчості : навч. посібник. – К., 2023. – С. 43-55.

24. Оніщенко О. І. Інтуїтивізм Анрі Бергсона як каталізатор інтерпретаційних процесів / Олена Ігорівна Оніщенко // Українські культурологічні студії. – 2020. – Вип. 1. – С. 32-36.

25. Оніщенко О.І. Культуротворчий потенціал епістолярію: європейський досвід другої половини XIX – першої половини XX століття: монографія. – К.: Видавництво Ліра-К, 2017. – 268 с.

26. Оніщенко О. І. Листування як сповідь: моральнісні шукання Ф. Кафки / Олена Ігорівна Оніщенко // Культуротворчий потенціал епістолярію:

- європейський досвід другої половини XIX – першої половини XX століття : монографія. – К. : Видавництво Ліра-К, 2017. – 268 с.
27. Оніщенко О. І. Метамодернізм: теоретична реальність чи «Фігура Філософії» / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 27-28. – К., 2021. – С.137–144.
28. Оніщенко О. І. Потенціал естетико-художньої пошуковості: культуротворча модель Мішеля Уельбека / Олена Ігорівна Оніщенко // Культурологічна думка : збірн. наук. праць. – № 21. – К., 2022. – С. 34–41.
29. Оніщенко О. І. Проблема художньої творчості у дослідницькому просторі сучасної культурології / Олена Ігорівна Оніщенко // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого : збірн. наук. праць. – Вип. 31. – К., 2022. – С. 126–133.
30. Оніщенко О. І. Самоаналіз митця як теоретична проблема: досвід персоніфікації / Олена Ігорівна Оніщенко // Мистецтвознавство України. – Вип. 5. – К., 2005.
31. Оніщенко О. І. Художня творчість у контексті гуманітарного знання : монографія. – К. : Вища школа, 2001. – 179 с.
32. Оніщенко О. І. Художня творчість: проект некласичної естетики: монографія / Олена Ігорівна Оніщенко. – К. : Ін-т культурології АМУ, 2008. – 230 с.
33. Оніщенко О. І. Етичний параметр художньої творчості // Художня творчість у контексті гуманітарного знання : монографія / Олена Ігорівна Оніщенко. – К. : Вища школа, 2001. – С. 54-63.
34. Оніщенко О. І. Іконологічний метод Е. Панофські: досвід комплексного аналізу // О. І. Оніщенко. Художня творчість: проект некласичної естетики : монографія / О. І. Оніщенко. – К. : Вища школа, 2001. – С. 31-41.
35. Павличко С. Д. Психоаналітичний дискурс як компонент української модерності // Дискурс модернізму в українській літературі (2-ге вид.) : монографія / Соломія Дмитрівна Павличко. – К. : Либідь, 1999.
36. Петрова І. В. Метамодернізм як теоретичний дискурс та культурно-мистецька практика // Сучасна культурологія: постмодернізм у логіці розвитку української гуманістики : колективна монографія. – К. : [б.в.], 2021. – С. 46-72.
37. Петрова О. «Комедія» Данте Аліг'єрі. Мистецький коментар XIV – XX століть. / О. Петрова ; Італійський ін-т культури в Україні, Товариство Данте Аліг'єрі у Києві. – К. : Факт, 2009. – С. 417.
38. Петрова О. Третє Око. Мистецькі студії : моног. зб. ст. / Ольга Петрова; Нац. акад. мистецтв України, Ін-т проблем сучас. мистецтва. – К. : Фенікс, 2015. – С. 478.
39. Поліщук О. П. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс : монографія / Олена Поліщук. – К. : Видавництво ПАРАПАН, 2007. – С. 208.
40. Роменець В. А. Творчий процес // Роменець В. А. Психологія творчості : монографія. – К. : [б.в.], 2001.

41. Свідзинський А. Синергетична концепція культури / Анатолій Свідзинський. – Луцьк: [б.в.], 2008. – 695 с.
42. Сирбу Г. Творчі тандеми у художній культурі другої половини ХХ – початку ХХІ століть крізь реляційну методологію Ніколя Бурріо / Георгій Сирбу // Науковий журнал «Fine Art and Culture Studies» (Волинський національний університет імені Лесі Українки). Розділ «Культурологія». – 2024. – Вип. 5. – С. 198-208.
43. Станіславська К. Аудіовізуальний контрапункт: спроба класифікації / Катерина Станіславська // Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. – 2022. – Вип. 30. – С. 47-54.
44. Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури : монографія / Катерина Станіславська. – К. : НАКККиМ, 2012. – С. 453.
45. Тормахова А. Медіа-технології та science-art у контексті сучасних мистецьких практик // Українські культурологічні студії. – Вип. 1(6), 2020. – С. 98-101.
46. Тормахова А. Перформатизм Рауля Ешельмана: концептуалізація соціокультурних практик // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2014. – Вип. 4. – С. 33-42.
47. Федоренко М. О. Модерн і його різновиди // Культура в контексті практичних форм буття людини : колективна монографія. – Ніжин : Видавництво ПП Лисенко М. М., 2022. – С. 237–244.
48. Франко І. Із секретів поетичної творчості / Іван Франко. Зібр. тв. : в 50 т. – К. : Наукова думка, 1981. – Т.31. – С. 594.
49. Холодинська С. М. Михайль Семенко : культуротворчі пошуки на теренах українського футуризму : монографія. – К. : Видавництво Ліра-К, 2018. – 292 с.
50. Чібалашвілі А. Моделі існування художнього синтезу в дискурсі міжвидової мистецької практики ХХ століття // Культурологічна думка : щорічник наук. праць. – 2012. – Вип. 5. – С. 42-48.